

5HD200 Hospodářské dějiny

Přednáška č. 4

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

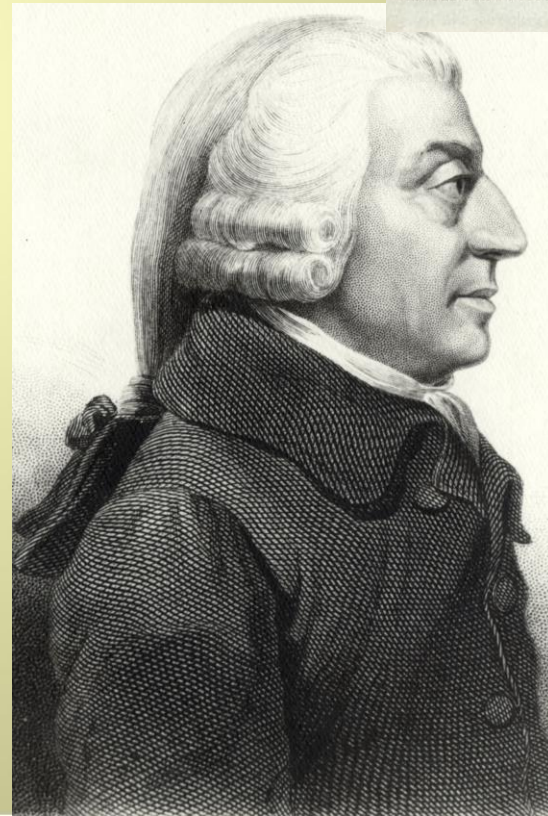
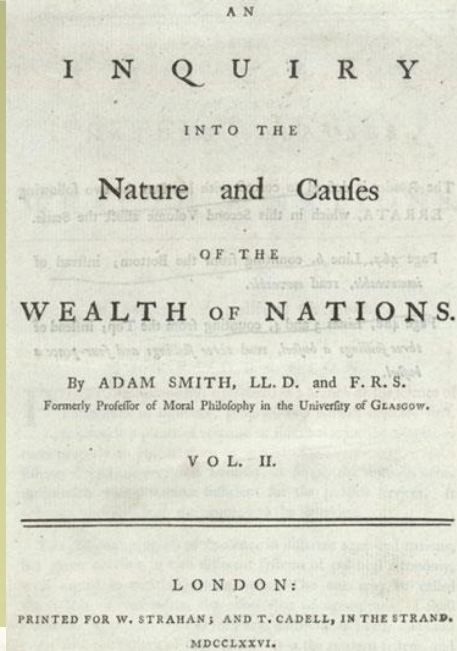

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Adam Smith

„Pojednání o podstatě a původu bohatství národů“

- ekonomický liberalismus
- volný obchod
- význam dělby práce
- proti zasahování státu do přirozeného chodu ekonomiky
- neviditelná ruka

Thomas Robert Malthus

„Esej o principu populace“

- zpochybnil vizi dlouhodobého ekonomického růstu
- dva základní lidské pudy (potravní a rozmnožovací)
- biologický zákon – zákon populační

David Ricardo

- teorie komparativní (relativních) výhod

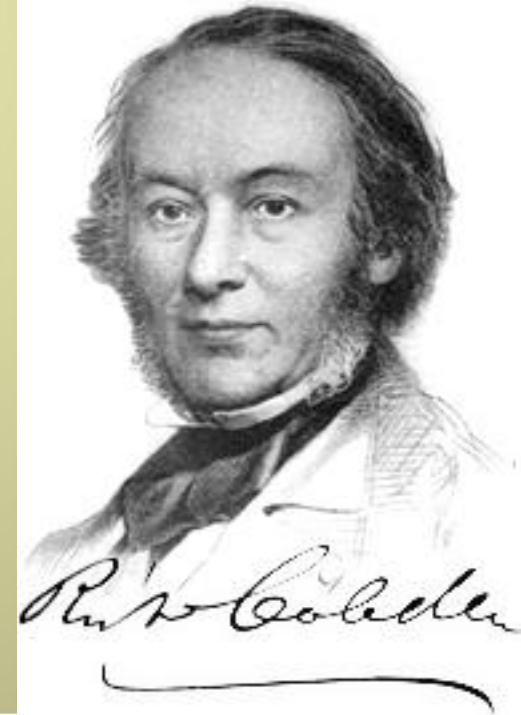
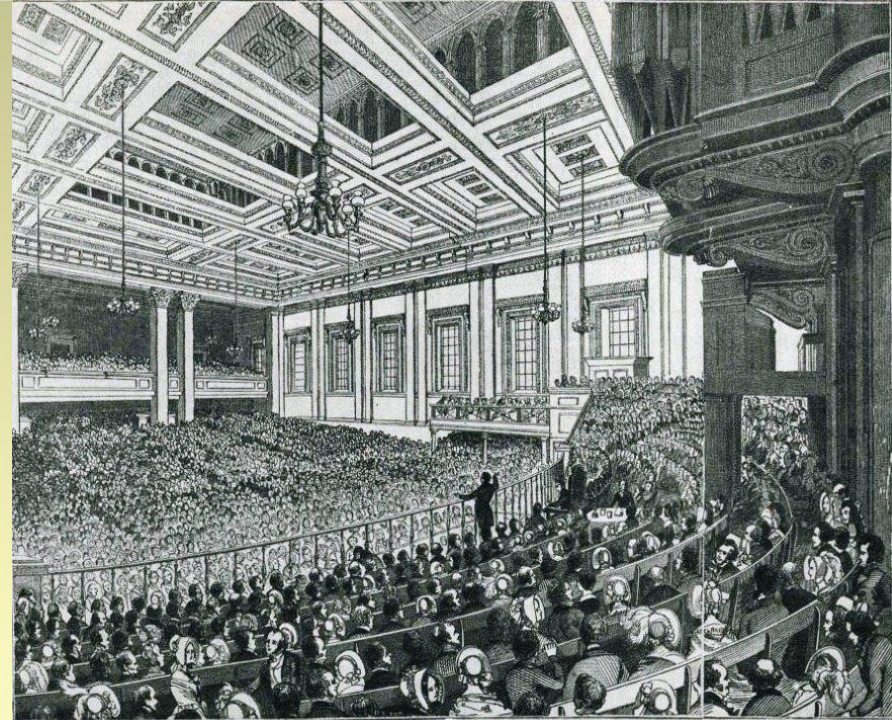
	<i>USA</i>	<i>Anglie</i>	<i>poměr absolutních výhod</i>
<i>obilí</i>	<i>600 kg</i>	<i>200 kg</i>	<i>3:1</i>
<i>sukno</i>	<i>6 m</i>	<i>4 m</i>	<i>1,5:1</i>

Velká Británie

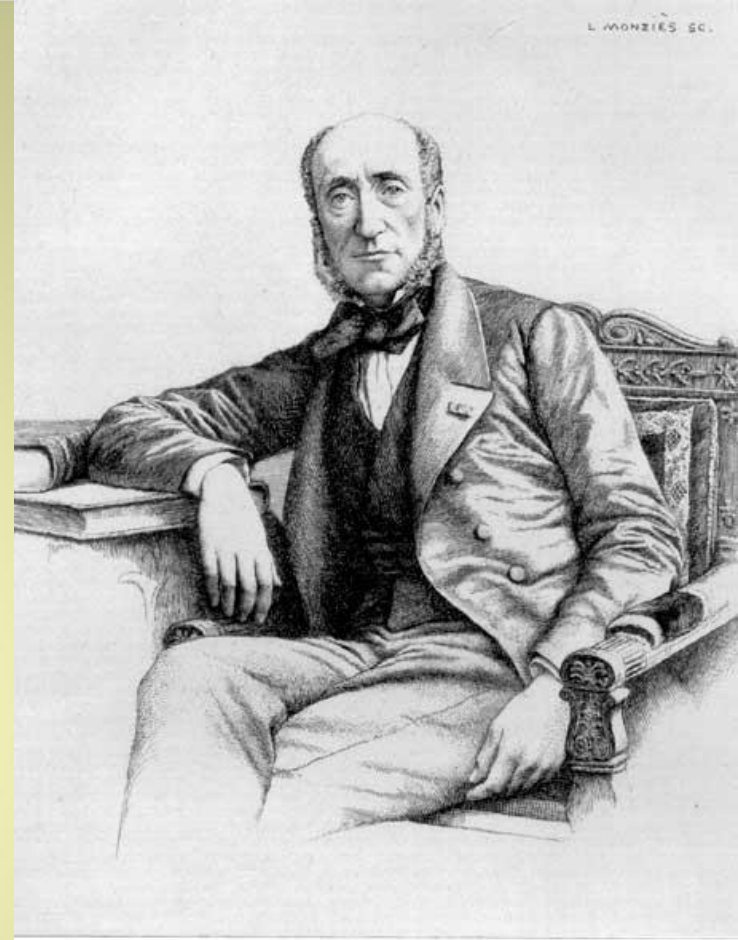
Spor o tzv. „obilní zákony“

- Richard Cobden
- dopad obilních zákonů na britskou ekonomiku
- obilní zákony jako politický problém
- zrušeny 1846

Růst objemu mezinárodního obchodu

- Cobden-Chevalierova smlouva (1860)
- liberalizace mezinárodního obchodu jako „dočasný fenomén“
- pokrok v dopravě (železnice, paroplavba)
- populační růst
- kontroverzní stránky expanze mezinárodního obchodu

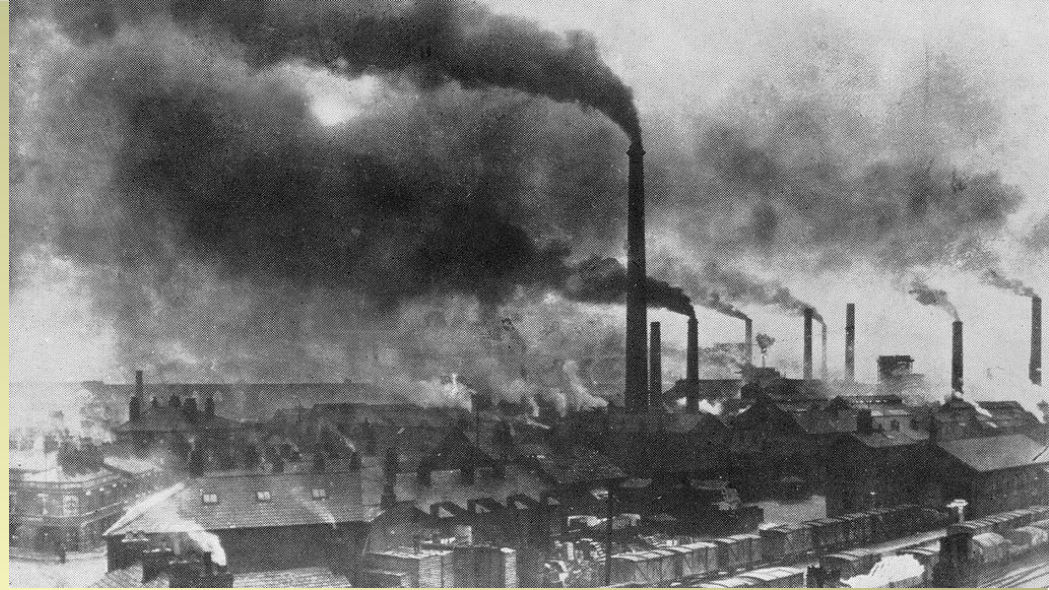
Vznik světového hospodářství

- synchronizace ekonomického cyklu
- rostoucí vzájemná závislost jednotlivých zemí
- vytvoření světového trhu
- tvorba světových cen

Průmyslová výroba

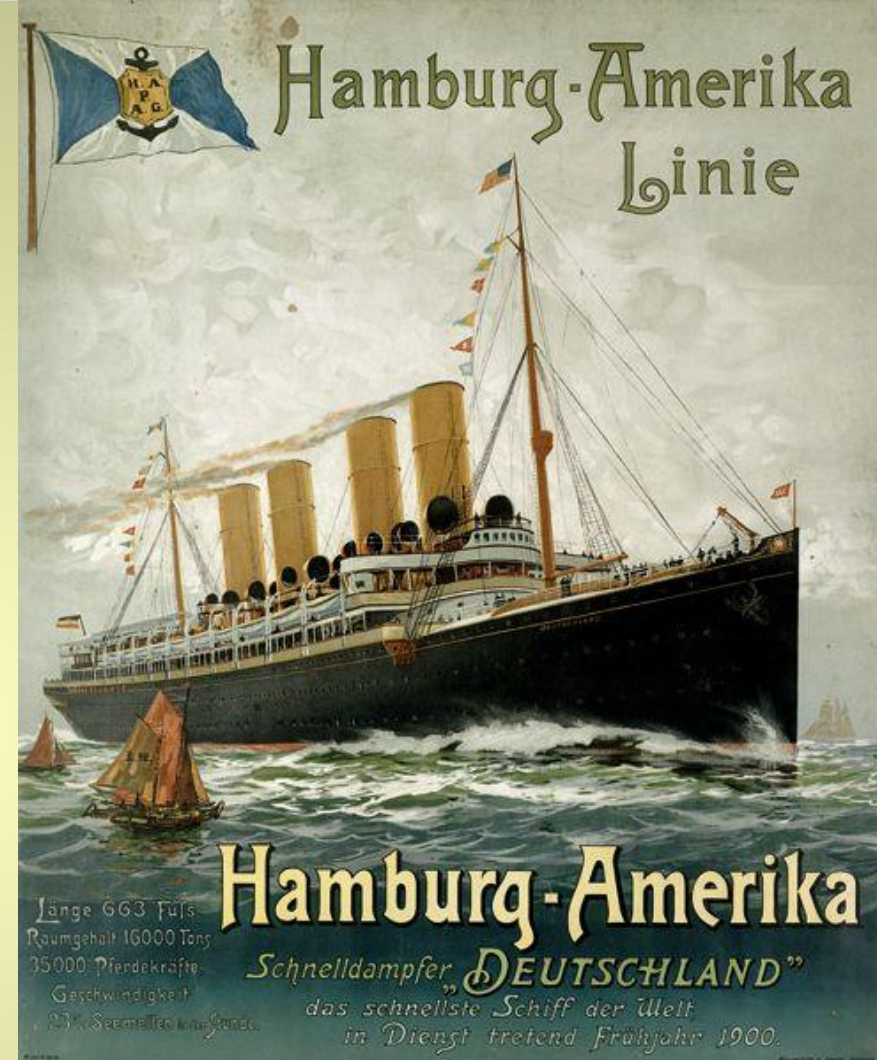

- 1830 – Velká Británie vytváří cca 50 % světové průmyslové výroby
- 1870 – cca 75 % světové průmyslové výroby ve čtyřech nejvyspělejších státech: Velká Británie, USA, Německo a Francie
- cca 1880 před Velkou Británií se dostávají USA

Mezinárodní obchod

- až do první světové války největší podíl Velká Británie
- specifická role zahraničního obchodu v ekonomice USA

Kolonie

- vrchol koloniální expanze na konci 19. století
- kontroverzní role ekonomických vazeb mezi koloniemi a evropskými státy
- ekonomický a mocensko-politický význam koloniální expanze

Voir, à leur ordre alphabétique, les cartes détaillées des divers pays.

Klasický zlatý standard (1870-1914)

- stabilizace mezinárodního měnového systému
- pozitivní dopady zlatého standardu
- předpoklady úspěšného fungování zlatého standardu (rostoucí těžba – jih Afriky)

Rostoucí vývoz kapitálu

Rostoucí vývoz kapitálu

- investice (Velká Británie)
- půjčky (Francie)

Utváření světových cen

- cenová provázanost
- příčiny cenových výkyvů

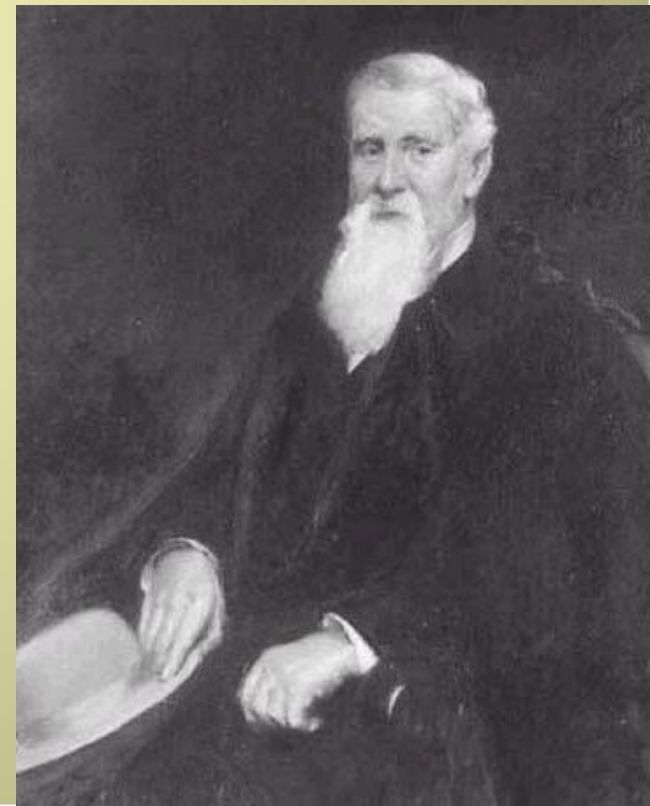

Hospodářská krize 1873

- příčiny jako předmět sporů jednotlivých ekonomických škol

USA

- konjunktura po občanské válce
- boom burzovních obchodů
- září 1873 – krach bankovního domu Jay Cooke, dočasné uzavření burzy v New Yorku
- omezení dostupnosti úvěrů, pokles cen

Německo

- konjunktura 50. léta až počátek 70. let
- Bethel Henry Strousberg – výstavba železniční sítě
- 1873 – pád akcií, ukončení francouzských reparací

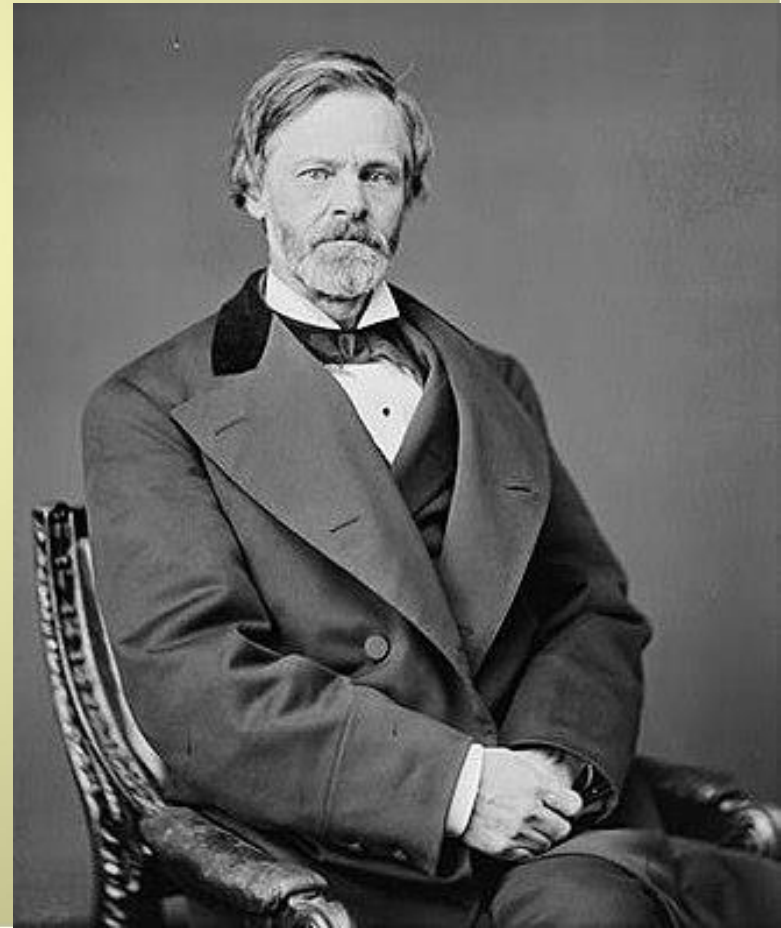
Rakousko / Rakousko-Uhersko

- konjunktura 50. léta a 60. léta
- expanze burzovních obchodů
- květen 1873 – pád akcií ve Vídni
- „čistka“ v rakousko-uherském hospodářství

Dlouhá deprese (1873-1896)

- kontroverzní povaha
- změna hospodářské politiky vyspělých zemí
- silnější zásahy státu do ekonomiky
- kartelizace
(Sherman Antitrust Act – 1890)

Dlouhá deprese (1873-1896)

Návrat k protekcionismu

- Německo (Friedrich List – teorie nezralého průmyslu)
- Francie (celní zákon 1892)
- Velká Británie – výjimka
- celní války

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

